

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

4. Ratio voluntarij in originalis peccato ex voluntate primi hominis fluit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

CAPVT QVARTVM.

Ratio voluntarij in originali peccato ex voluntate primi hominis fuit.

SE N hinc statim gravissima occurrit difficultas, cujus obscuritas & Pelagianis olim occasionem ridendi, & argumentum fecundissimum oppugnantem originalis peccati deicit; & nunc etiam Catholicis, qui illud peccatum credunt, non minimum negotium facessit, ut illud adversus haereticorum irrisiones, & Catholicorum admirationem, & humane rationis argumenta tueatur. Nihil enim efficacius, nihil magis peremptorium ad illud peccatum destruendum & nunc & olim semper visum est, nisi quod ratio voluntarij deliquerat videretur: quae tamen ad peccatum ita necessaria est, ut sine illo non possit intelligi dicente ipso Augustino: *Vsq[ue] ad peccatum voluntarium malum est, ut nullo modo sit peccatum, si non sit voluntarium: & hoc quidem in a seipsum est, ut nulla modo eorum turba dissentiat.* Vnde ibidem concludit: *quae autem n[on] videtur esse peccatum committi, aut fatendum est voluntate committi.* Hoc igitur tam evidenti fundamentum nisi Pelagianis, tritissimam illam tuam vocem semper adversus Augustinum ingeminabant: *In parvulis non est delictum, quia sine voluntate, quae in eis nulla est, esse non potest.* Et alibi Iulianus: *Nihil esse peccati in homine, si nihil est propria voluntatis vel assensionis, hoc minus hominum genus, quod vel leviter sapit, sine deliberatione consentit.* Quod argumentum crebro iterat; ut insistentius Pelagianorum re. censens latius diximus.

Hanc igitur objectionem ut solvat Augustinus, semper fatetur, si ut omnino fatendum est, peccatum etiam originale esse voluntarium, non voluntate propria parvulorum, sed primi hominis, unde tam sit exortum. Hinc advertit Iulianum: *Et commemoras, quae poene omnia predicantur & nos, & de quibus nullo modo dubitandum esse censens; usque adeo ut etiam illud quod dicit, sine opere liberi arbitrij nullum homini esse posse peccatum, verum esse fateamur.* Non enim & hoc esset peccatum, quod originale tradiderat, sine opere liberi arbitrij, quo primus homo peccavit. Et libro quarto: *Hoc malum non ab ipsa prima mixtione naturae, sed a primi hominis mala voluntate sumpsit exortum.* Et libro tertio cum dixisset Iulianus delictum sine voluntate esse non posse: *Hic, inquit, recte dicitur propter proprium cuiusque peccatum, non propter primi peccati originale contagium.* Quod tamen & ipsum a mala voluntate priorum hominum sumpsit exortum. Sicut voluntas mala ipsa est origo peccati, id est, a voluntate mala peccatum exortum est, & peccati origo voluntas mala est: ita, nisi voluntas mala, non est cuiquam illa origo peccati. Et in opere adversus Iulianum in peritico: *Potesse autem & hoc recte dici de eodem genere esse, (scilicet propriae voluntatis) si ad originem*

referatur: quia & ipsum ex primi hominis voluntate manavit. Et alibi: *Sed nec ista delicta nisi ex voluntate exsistunt, unde originem trahunt.* Et libro primo Retractionum, ubi dixerat: *Nisquam nisi in voluntate esse peccatum;* statim adiecit: *Quasi vero peccatum, quod eis (parvulos) ex Adam dicitur originaliter trahere, id est, reatu eius implicator, & op[er]e patris obnoxios deriverit, siquam esse potuerit, nisi in voluntate, qua voluntate commissum est, quando divini precepti est facta transgressio.*

Porro eadem ratione qua peccatum istud voluntarium fuit, etiam liberum hominis, & caveri potuit: Vnde cum Iulianus Augustino exprobrasset, quod nunquam legillator usque ad hanc veniret amentiam, ut praeciperet cuiquam: non ita, vel ita nasci: quod autem admoneri non potest, ut caveatur, imitari non potest, ut puniatur; respondet Augustinus: *Nun praecipitur homini quo modo nascatur; sed praecipitur est quo modo ille viveret, praecipiturque violavit: a suo parente peccatum originale deduxit.* Et cum aliorum precepti observationem parvulis impossibilem Iulianus se dixisset: *An vero, inquit, nec sic tandem reperitur, ut ad primum in paradiso datum possibile ac facile fuisse praecipitur; quo contempto atque violato, omnis ex uno homine tanquam in massa originis commune illud habere peccatum?* Et iterum libro primo Retractionum, cum dixisset in libro de duabus animabus: *Peccati rem tenet quemquam, quia non fecit quod facere non potuit, summa iniuratum, & insana est;* obijcit Iulianus de peccato parvulorum: *Cur ergo parvuli tenentur rei? respondet, inquit, quia ex eius origine tenentur, qui non fecit quod facere poterat, divinum scilicet servare mandatum.* Nec dissimili ratione etiam scientiam parvulis tribuit, sine qua peccatum esse non potest. Cum enim obijcisset Iulianus, Augustinum parvulis ascribere scientiam sine conscientia; respondet ei: *In parvulis (parvulis) nec scientia est, nec conscientia; sed jure dicit, quid fecerit, in quo omnes peccaverunt, & singuli malum inde traxerunt.*

Causa vero, cur illud peccatum semper Augustinus ad voluntatem aliquam referat, illa est, ut illa ratione referantur Manichaei. Nam illi nimis adversus Deum insani perverlam illam animi & naturae nostrae constitutionem ex prima hominis conditione manasse perhibebant; quali aliqua natura mala bonae naturae praemixta hominem distortum faceret, & ad omnia mala desideranda, ad quae naturae instinctu proni sumus, & facienda compelleret. Vnde retundens Pelagianos: *Quid eis, inquit, prodest quod dicunt, omne peccatum non de natura, sed de voluntate descendere, & Manichaei malam naturam dicentibus causam esse peccati, huius sententiae veritate resistere: quando volentes admittere originale peccatum,*

Lib. de vera relig. c. 14.

Lib. 3. cont. Iul. c. 5. Lib. 1. cont. Iul. ap. imp. f. 79.

Lib. 6. cont. Iul. c. 10.

C. 9. 9.

Lib. 3. c. 5.

Lib. 2. cont. Iul. ap. imp. f. 510.

ibid. f. 226.

Lib. 1. Retract. c. 15.

Lib. 2. ep. imp. f. 284.

Lib. 3. cont. Iul. c. 18.

Lib. 1. Retract. c. 15.

Lib. 5. c. 1. cont. Iul.

Lib. 4. ad Bonif. e. 7.

INSTITUTUM
WENNER

peccatum, eam & ipsum sine dubio de primi hominis voluntate descendat, facientesque parvulos de corpore exire. Et alibi dicente Iuliano parvulos malos esse, quia esse quisquam nisi quod natus est, non potest, nec ab eo iustum est aliquid amplius fugitare, quam potest: Solemus, inquit, & nos aduersus Manichæos ista dicere, qui non vitiatam bonam dicunt esse naturam, sed sine initio & immutabiliter malam, quam secundum suas fabulas opinantur malam. Natura verò humana secundum Catholicam fidem bona instituta, sed vitiosa peccato, meritoque damnata est. Et in libris Retractionum cum dixisset: illa anima quidquid faciunt, si natura, non voluntate faciunt, id est, si libero & ad faciendum & non faciendum motu animi carent, si denique his abstinendi ab opere suo potestas nulla conceditur, peccatum earum tenere non possumus; tandem propter parvulos & propter peccatum eorum à Manichæorum amentia vindicandum subiicit: Propterea non perturbat de parvulis questio, quia ex illius origine res tenetur, qui voluntate peccant, quando libero & ad faciendum, & ad non faciendum motu animi non carebat, etque ab opere malo abstinendi summa potestas erat. Quod Manichæi de tenebrarum gente non dicunt, quam fabulosissime inducunt, eamque naturam semper malam, nunquam bonam fuisse cõtendunt. Hæc ergo vera causa est, cur & Augustinus ad aliquam voluntatem semper fugit, & omnes Catholici fugere debent, ut peccatum originale peccati rationem habeat; ne alioquin in Deum ipsum tanquam auctorem tanta naturæ perversitas cadat: quod Manichæi per illam naturæ malæ fabulam, quæ hominis esset conditrix naturalis, evitare voluerunt. Nam si mente fingeremus, Deum naturam humanam eo planè modo, quo in parvulis nascitur, condidisse, jam non esset neque peccatrix, neque vitiosa: quia natura in tantum vitiosa sunt, in quantum ab eis, à quo factæ sunt, arte discedunt; ut optime dicit, & latissime probat Augustinus. Si autem ita natura humana manet, sicut à Deo facta est, nullo modo ab eius arte discedit; & per hoc neque peccatrix, neque vitiosa, neque mala ullo pacto esse potest. Ex quo consequenter fit, ut vitium, multoque magis peccatum in eam non possit irrepere, nisi aliqua vitiosa voluntate vicietur, cuius vitium simul cum

ipsa natura in posteros transmittatur. Nam illa ratio voluntatis, quo peccatum in se ipso ita voluntarium est, ut ab eo sit liberum abstinere, sicut illud Augustinus definitur & Iulianus etiam in peccato originis necessarium esse contendit, ut Augustinus tradit, in illis solis peccatis est necessaria, quæ purè peccata sunt: non in illis, siue actualibus, siue originalibus, quæ ita sunt peccata, ut simul peena sunt peccatorum. Peena enim hoc ipso quo peena est, rationem voluntatis excludit, & perimit. Itaque Iuliano definitionem Augustini approbante, quæ peccatum esse dixerat, unde liberum est abstinere: Hic, inquit Augustinus, peccatum de natura est, quod tantummodo peccatum est, non quod etiam peena peccati. De hoc quoque agendum sunt, quando mali origo quæretur, quale commissum est a primo homine ante omnes homines malum. Et uberius idem explicans paulò post: Scias aliud esse peccatum, aliud penam peccati, aliud utrumque, id est, ita peccatum, ut ipsum sit etiam pena peccati. Intellegis quid horum trium pertinet ad illam definitionem, ubi voluntas est agendi quod iussit veras, & unde liberum est abstinere. Et ad hoc tertium genus docet intrà etiam peccatum originale esse referendum: Origine tamen, inquit, etiam huius peccati descendit a voluntate peccantis. Quam doctrinam & in libris Retractionum repetit, & tanquam ad naturam istius peccati intelligentiam valde necessariam esse tradit. Hoc autem omnibus in hac re negotium facessit, quòd audito peccati nomine, confestim actus aliquis, & ille in utraque partem liber occurrit. Sed istam potius imaginationem quam rationem vera ratio peccati, quod simul peccati peena est, falsam esse convincit: quemadmodum ex Augustino inferius non solum de originali, sed etiam de alijs nonnullis peccatis latius traditur sumus. Hic factis est, ut sciamus, peccatum istud ita peccatum esse, ut non ex prima humanæ nature conditione, quæ omnem voluntatis, ac proinde peccati rationem funditus tolleret; sed ex libera eius voluntate descenderit, qui naturam humanam rectè conditam, Deoque charitate adherentem in ipsa prima, ex qua per propagationem fluere debebat, radice vitavit.

CAPVT QVINTVM.

Proponitur difficultas de principio traduce peccatum primi hominis in posteros ejus.

QUAMOBREM videndum superest, quo pacto ista naturæ vitatio, per quam anima iniusta, mortua, & à Deo averfa, & peccatrix effecta fuit, ad posteros propagari possit. Nam plerique Recentiores, cum toties ab Augustino inculcari audiunt, peccatum originale esse primi parentis voluntate voluntarium, utpote in quo omnes peccaverunt, occasionem inde

sumperunt excogitandi nescio cuius pacti, quo Deus omnes posterorum voluntates in primi parentis voluntate collocaverit; ita videlicet, ut quemadmodum voluntas ejus esset futura voluntas omnium in custodienda ac transfundenda iustitia, ita quoque prævaricatio ejus omnium esse censeretur. Quapropter nihil aliud isti ad peccati transfusionem postulant, nisi ut natura humana ex Adam verà generatione descen-